

Decyzja GIODO z dnia 13 października 2004 r. odmawiająca uwzględnienia wniosku Skarżącej, która wystąpiła do Generalnego Inspektora o stwierdzenie bezprawności działania polegającego na udostępnieniu przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, danych osobowych zawartych w skróconym odpisie aktu urodzenia. Dane te zostały przekazane osobie trzeciej. Przeprowadzone postępowanie wykazało, że dane zostały udostępnione osobie posiadającej interes prawny w ich posiadaniu, ze względu na toczące się postępowanie spadkowe.

Warszawa, dnia 13 października 2004 r.

GI-DEC-DS-218/04

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) i art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Pani A, o stwierdzenie bezprawności udostępnienia przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w (...), jej danych osobowych osobom nieupoważnionym,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął wniosek Pani A, zwanej dalej także Skarżącą, o stwierdzenie bezprawności udostępnienia przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w (...), zwanego dalej również Urzędem, jej danych osobowych osobom nieupoważnionym.

W toku postępowania administracyjnego przeprowadzonego w niniejszej sprawie, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił, iż w dniu 7 kwietnia 2003 r. Urząd wydał skrócony odpis aktu urodzenia Skarżącej Pani B. Przedmiotowy został odpis udostępniony

Pani B, jako osobie obcej, na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688). Kierownik Urzędu uznał bowiem, że posiada ona interes prawny w pozyskaniu skróconego odpisu aktu urodzenia Pani A. Kierownik Urzędu wskazał, iż „(...) określenie interesu prawnego Pani B wynikało nie z treści podania, a z okoliczności faktycznych (...) relacja ustna Pani B poparta okazanym wezwaniem na rozprawę (...)” (wyjaśnienia Kierownika Urzędu k. 36 akt niniejszego postępowania).

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Udostępnienie przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w (...) danych osobowych Pani A zawartych w skróconym odpisie jej aktu urodzenia, znajduje uzasadnienie w obowiązujących przepisach prawa i nie stanowi naruszenia przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z póź. zm.), zwanej dalej również ustawą. Stosownie bowiem do treści art. 23 ust. 1 ustawy, przetwarzanie danych jest dopuszczalne wtedy, gdy zostanie spełniona jedna z wymienionych w tym przepisie przesłanek. Każda z przesłanek przetwarzania danych posiada charakter autonomiczny i niezależny. Równoprawność przesłanek legalizujących proces przetwarzania danych osobowych odnosi się do wszelkich form przetwarzania danych, zdefiniowanych w art. 7 ust. 2 ustawy, w tym również do ich udostępniania. Zgodnie natomiast z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy, przetwarzanie danych jest dopuszczalne, w szczególności wtedy, gdy jest to niezbędne dla realizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa. (W dniu wydania przedmiotowego odpisu aktu urodzenia przepis ten stanowił, że przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne, gdy zezwalają na to przepisy prawa).

W myśl art. 83 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, odpisy zupełne i skrócone aktów stanu cywilnego, zaświadczenia o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku oraz zaświadczenia o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego, wydaje się na wniosek sądu lub innego organu państwowego, osoby, której stan cywilny został w akcie stwierdzony, jej wstępnego, zstępnego, rodzeństwa, małżonka lub przedstawiciela ustawowego. Natomiast zgodnie z art. 83 ust. 2 ww. ustawy, odpisy aktów stanu cywilnego i zaświadczenia o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku mogą być również wydane na wniosek innych osób niż wymienione w ust. 1, które wykażą w tym interes prawny, oraz na wniosek organizacji społecznej, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi takiej organizacji i gdy przemawia za tym interes społeczny. Zaświadczenie o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego może być także wydane na wniosek innych zainteresowanych osób.

Z powyższego przepisu jednoznacznie zatem wynika, że odpis aktu stanu cywilnego nie jest wydawany wyłącznie na wniosek osoby, której stan został w akcie stwierdzony, ale może być również udostępniony osobie trzeciej, jeżeli wykaże ona interes prawny w jego pozyskaniu. W tym miejscu podnieść należy, że w literaturze przedmiotu wskazuje się, iż „(..) bardziej wnikliwe rozpatrzenie takiego wniosku przez kierownika urzędu stanu cywilnego jest niezbędne w przypadku odpisu zupełnego, w którym zawarte są szczegółowe informacje dotyczące stanu cywilnego, jak np. ustalenia ojcostwa, pochodzenia z małżeństwa, przysposobienia, ustania małżeństwa lub separacji. Osoba występująca o wydanie odpisu zupełnego powinna więc udowodnić istnienie interesu prawnego. (...) Składając wniosek o wydanie odpisu skróconego aktu, zawierającego ograniczone dane osobowe, zainteresowana osoba nie musi szczegółowo udowodnić interesu prawnego, wystarczy bowiem uprawdopodobnienie istnienia takiego interesu.” (A. Czajkowska, E. Pachniewska, „Prawo o aktach stanu cywilnego. Komentarz, orzecznictwo, wzory dokumentów i pism”, Warszawa 2002, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis s. 430 – podkreślenie Generalnego Inspektora).

Pojęcie interesu prawnego nie jest ustawowo określone. Wyjaśnia go natomiast doktryna i judykatura. „(...) Najogólniej rzecz ujmując, interes prawny to taki interes, który wiąże się ze sferą prawną danego podmiotu. Jednakże próby ściślejszego zdefiniowania pojęcia interesu prawnego, który byłby adekwatny do wszystkich wypadków (...) są o tyle zawodne, że w każdym wypadku wchodzi w grę nieco inne aspekty interesu prawnego i na czym innym on polega (...)” (Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, pod. red. K. Piaseckiego, Tom. I, wyd. 3, s. 403). Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 17 sierpnia 1999 r. (sygn. akt SA 1984/98) wskazał, że „(...) mieć interes prawny w postępowaniu administracyjnym to tyle, co wskazać przepis prawa powszechnie obowiązującego, na którym wnoszący pismo opiera swoje żądanie (...)”. Natomiast w wyroku z dnia 6 września 1999 r. (sygn. akt IV SA 2473/98) Naczelny Sąd Administracyjny orzekł, iż „(...) mieć interes prawny w postępowaniu administracyjnym, tzn. ustalić przepis prawa powszechnie obowiązującego, na podstawie którego można skutecznie żądać czynności organu. Od tak rozumianego interesu prawnego należy odróżnić interes faktyczny, kiedy to dana osoba jest bezpośrednio zainteresowana rozstrzygnięciem sprawy administracyjnej, ale nie może tego interesu poprzeć przepisami prawa powszechnie obowiązującego, mogącego stanowić podstawę skierowanego żądania określonych czynności organu administracyjnego (...)”.

Nawiązując do treści przedstawionych wyżej orzeczeń wskazać należy, iż z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, że przed Sądem Rejonowym w (...) toczyło się wszczęte na wniosek Pani B postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po Panu X. Stosownie natomiast do treści art. 232 Kodeksu postępowania cywilnego, strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Przedmiotem dowodu są zaś

fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenia (art. 227 Kodeksu postępowania cywilnego). Postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku ma na celu ustalenie, czy osoba wskazana we wniosku jako spadkodawca zmarła oraz kto i na jakiej podstawie jest jej spadkobiercą. Zgodnie z art. 926 § 1 Kodeksu cywilnego, powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu.

Z powyższego wynika zatem, że Pani B była zobowiązana wskazać krąg osób uprawnionych do dziedziczenia po ww. spadkodawcy na podstawie ustawy, ewentualnie z testamentu. W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie testamentu dowodem uprawnień spadkobiercy jest testament. Natomiast dowodem uprawnień spadkobierców ustawowych są odpisy aktów stanu cywilnego (tak E. Skowrońska – Bocian, „Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga czwarta. Spadki”, Wydawnictwo Prawnicze, wyd. 3, s. 208.).

Reasumując, Pani B miała interes prawny w pozyskaniu skróconego odpisu aktu urodzenia Pani A. Mając na względzie zebrany w sprawie materiał dowodowy trzeba również przyjąć, iż interes ten został przez nią wykazany. Skrócony odpis aktu urodzenia Skarżącej został bowiem wydany Pani B nie tylko na podstawie jej wniosku, ale także ustnej relacji złożonej Kierownikowi Urzędu oraz przedstawionego mu wezwania na rozprawę. Ponadto, podkreślenia wymaga, iż dla oceny legalności udostępnienia przedmiotowego odpisu nie ma znaczenia okoliczność, czy Pani B w celu otrzymania przedmiotowego odpisu przedstawiła pismo swojego pełnomocnika. Jak bowiem wskazano wyżej skrócony odpis aktu stanu cywilnego może być wydany osobie trzeciej, gdy uprawdopodobni ona swój interes prawny w jego otrzymaniu.

Niezależnie od powyższego, odnosząc się do zarzutu Skarżącej, iż pismo pełnomocnika Pani B nie zostało złożone w Urzędzie w dniu 7 kwietnia 2003 r., wskazać należy, że brak jest dowodów, iż Pani B przedstawiła ww. pismo w terminie późniejszym, a nie w dniu 7 kwietnia 2003 r.

Przytoczone wyżej okoliczności prowadzą zatem do wniosku, iż w przedmiotowej sprawie nie doszło do naruszenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Udostępnienie danych osobowych Skarżącej znajdowało bowiem umocowanie w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy, tj. zezwalały na to przepisy ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja jest ostateczna. Stronom, na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 1 w zw. z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego

przysługuje, w terminie 14 dni od daty doręczenia niniejszej decyzji, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).